

انتقاد از باور به شبه علمی به نام "طالع بینی" / ضرورت آشنایی با "تاریخ علم"

استادیار تاریخ علم دانشگاه تهران در نشست فلسفه علم ضمن اثبات شبه علم بودن برخی مسائل همچون "طالع بینی"، از باور افراد تحصیلکرده به چنین موضوعاتی انتقاد کرد و گفت: علت این موضوع آشنا نبودن افراد با ساز و کار علمی است که در این خصوص "آشنایی با تاریخ علم" توصیه می‌شود.

استادیار تاریخ علم دانشگاه تهران در نشست فلسفه علم ضمن اثبات شبه علم بودن برخی مسائل همچون "طالع بینی"، از باور افراد تحصیلکرده به چنین موضوعاتی انتقاد کرد و گفت: علت این موضوع آشنا نبودن افراد با ساز و کار علمی است که در این خصوص "آشنایی با تاریخ علم" توصیه می‌شود.

به گزارش ایسنا، امیرمحمد گمینی در این نشست که امروز از سوی انجمن علمی دانشجویی دانشگاه تهران در باشگاه دانشجویان این دانشگاه برگزار شد، شبه علم را حوزه‌های معرفتی که خودشان را به شکل علم درمی‌آورند، تعریف کرد و گفت: این مطالب در مجامع آکادمیک جایی نداشته و البته با نگاهی به کتاب‌های بخش علمی کتابفروشی‌ها نیز شاهد این هستیم که کتاب‌های شبه علم در کنار کتاب‌های علمی جای گرفته‌اند.

وی کتاب‌های فوق را حاصل بیان دیدگاه‌های شخصی نویسنده که در محک فیزیکدانان و دانشمندان نمی‌گنجد، دانست و افزود: از شاخه‌های پرطرفدار شبه علم، "طالع بینی" است که در تمام کشورها به ویژه آمریکا دارای طرفداران زیادی است.

استادیار تاریخ علم دانشگاه تهران طالع بینی را صنعتی سودآور توصیف کرد و در پاسخ به چرایی علمی نبودن این نوع مطالب، توضیح داد: در یک آزمایش روانشناسی این نتیجه حاصل شد که افرادی مدعی شده‌اند محتوای جدول طالع بینی با زندگی آنها سازگار است؛ این در حالی است که محتوای جداول طالع بینی پیش‌تر از سوی روانشناس به هم ریخته شده بود.

گمینی، علت گسترش طالع بینی در جامعه را کلی بودن جملات و ارتباط آن با مسائل خصوصی افراد دانست و تاکید کرد: ارتباط این محتوا با روان آدمیان موجب علاقه‌مندی به آنها شده؛ این در حالی است که اخترشناسان طالع بینی را تایید نمی‌کنند.

وی سپس به یک پژوهش شبه علمی در راستای اثبات طالع بینی اشاره و تشریح کرد: در سال ۱۹۵۵ روانشناس فرانسوی به نام "گوکلن" لحظه تولد ۲۰۸۸ ورزشکار فرانسوی و بلژیکی را استخراج کرد و در نموداری متناسب به ۱۸ نقطه از آسمان قرار داد.

استادیار تاریخ علم دانشگاه تهران با اشاره به اینکه این روانشناس موقعیت سیارات در زمان تولد ورزشکاران را شناسایی کرده است، ادامه داد: نتایج حاکی از آن بود که موقعیت "مریخ" در آسمان بر روی تولد ورزشکاران، "مشتري" بر روی تولد هنرمندان و بازیگران و "زحل" نیز در احتمال تولد بیشتر فلاسفه و ... تاثیرگذار است.

گمینی افزود: این روانشناس نتایج خود را در قالب مقالات علمی به چاپ رساند، اما بعداً چنین ثابت شد که داده‌های او دستکاری شده بودند.

وی خاطرنشان کرد: اگر بپذیریم موقعیت سیارات بر روی سرنوشت انسانها تاثیرگذار است، این گزاره باید سایر ویژگی‌های علمی و پژوهشی را نیز دارا باشد؛ بدین معنی که بر این اساس باید بیشترین تعداد ورزشکاران در زمانی که مریخ در نزدیک‌ترین موقعیت خود با زمین قرار گرفته است، متولد شده باشند که به این موضوع می‌توان در قالب نمودار آرمانی اثر مریخ اشاره کرد.

وی یادآور شد: عده‌ای نیز طالع بینی را بر اساس نظریه گرانشی نیوتون درست می‌پندارند که ادعای این افراد نیز اثرگذاری جاذبه ماه بر انسان‌ها همچون تاثیر ماه بر سطح آب دریاها (جزر و مد) است.

وی جزر و مد را حاصل تفاوت گرانش کره ماه در یک سمت زمین و سمت دیگر آن دانست و افزود: گرانش به جرم اجسام

بستگی دارد، در حالی که جرم افراد به اندازه‍ای نیست که جاذبه ماه بر آنها اثرگذار باشد.

گمینی در پایان باور عموم مردم به چنین مسائلی را به نوعی قابل توجیه دانست و تصریح کرد: اشکال کار این است که گاهی تحصیلکردگان نیز به موضوعات فوق باور دارند که این به علت عدم آشنایی آنها با ساز و کار نظریه‍های علمی و راهکار آن نیز آشنایی با تاریخ علم است.

به گزارش ایسنا، جشنواره علمی دانشجویی "روز جهانی علم در خدمت صلح و توسعه دانشگاه تهران" از امروز آغاز به کار کرده و تا ۲۹ آبان ماه دایر خواهد بود.